

Bydgoszcz, dnia 27 sierpnia 2026 r.

Strona postępowania:

Stowarzyszenie MODrzew - Monitoring Obywatelski Drzew
AE: PL-26663-43783-HWSJI-19

2026/41

**Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego**

dot. ŚG-III.7120.10.13.2026 i ŚG-III.7120.10.33.2026

PISMO PROCESOWE STRONY

zgłoszenie nowej istotnej okoliczności faktycznej, wnioski dowodowe oraz wnioski o zastosowanie art. 83c ust. 2 ustawy o ochronie przyrody

Działając jako strona postępowania administracyjnego prowadzonego w przedmiocie wydania zezwolenia na usunięcie drzew z terenu Parku Centralnego w Bydgoszczy, w związku z ujawnieniem na obszarze bezpośrednio objętym planowanym zamierzeniem inwestycyjnym stanowiska **poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*) – gatunku objętego ochroną ścisłą**, Stowarzyszenie MODrzew - Monitoring Obywatelski Drzew wnosi o:

1. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z załączonej dokumentacji dotyczącej stwierdzenia *Vertigo angustior*, pisma z dnia 27 sierpnia 2026 r. - załącznik nr 1
2. przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub specjalisty posiadającego wiedzę z zakresu malakologii, na podstawie art. 84 § 1 KPA, na okoliczność:
 - a) potwierdzenia występowania *Vertigo angustior* na przedmiotowej łące turzycowej,
 - b) określenia zasięgu stanowiska i siedliska/ostoi tego gatunku,
 - c) ustalenia, czy teren wokół olszy przeznaczonej do wycinki stanowi część siedliska lub ostoi gatunku,
 - d) ustalenia, czy usunięcie olszy czarnych o numerach inwentaryzacyjnych 7A, 8, 8A oraz czynności niezbędne do wykonania wycinki – w szczególności dojazd sprzętu, wejście pracowników, obalenie drzewa, usunięcie lub frezowanie karpy, transport i przeciąganie drewna, naruszenie gleby, ściółki i roślinności – mogą prowadzić do zabijania osobników, niszczenia form rozwojowych albo niszczenia siedliska lub ostoi

Vertigo angustior,

- e) ustalenia, czy naruszenia zakazów ochrony gatunkowej można uniknąć przez zmianę technologii lub sposobu prowadzenia wycinki;
3. zobowiązanie wnioskodawcy do przedłożenia aktualnych zezwoleń na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych, jeżeli takie zezwolenia zostały wydane, w tym jednoznacznej informacji, czy posiada on zezwolenie obejmujące *Vertigo angustior* oraz zakaz niszczenia siedliska lub ostoi tego gatunku;
 4. zwrócenie się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy o informację, czy po wydaniu decyzji z dnia 21 października 2025 r. wydano na rzecz inwestora jakiegokolwiek zezwolenie na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej dotyczące poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*) na terenie Parku Centralnego w Bydgoszczy;
 5. dopuszczenie jako dowodu w sprawie decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 21 października 2025 r., dotyczącej odstępstw od zakazów obowiązujących wobec chronionych gatunków zwierząt, na okoliczność ustalenia, czy *Vertigo angustior* została objęta zakresem tej decyzji;
 6. dopuszczenie jako dowodu komunikatu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 czerwca 2026 r. „Komunikat dotyczący budowy kąpieliska w Parku Centralnym w Bydgoszczy”, w którym RDOŚ wskazał, że wydane decyzje obejmują wyłącznie wymienione w nich gatunki, liczebności i zakazy, zaś naruszenie zakazów względem gatunków niewymienionych w tych decyzjach wymaga uzyskania nowej decyzji; dostępnego pod adresem:
<https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/komunikat-dotyczacy-budowy-kapieliska-w-parku-centralnym-w-bydgoszczy>
 7. ustalenie i naniesienie na jeden podkład mapowy:
 - o lokalizacji olszy objętych wnioskiem o usunięcie,
 - o stwierdzonego stanowiska *Vertigo angustior*,
 - o zasięgu łąki turzycowej,
 - o obrysu projektowanej niecki basenu,
 - o przewidzianego obszaru prowadzenia prac przygotowawczych oraz dojazdu sprzętu;
 8. w przypadku stwierdzenia, że usunięcie przedmiotowego drzewa lub czynności bezpośrednio związane z jego usunięciem spowodują naruszenie zakazów obowiązujących w stosunku do *Vertigo angustior* – zawieszenie postępowania na podstawie art. 83c ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody do czasu przedłożenia właściwego zezwolenia na czynności podlegające zakazom ochrony gatunkowej;
 9. niewydawanie decyzji kończącej postępowanie przed wyczerpującym wyjaśnieniem wskazanych powyżej okoliczności oraz zapewnienie Stowarzyszeniu MODrzew-Monitoring Obywatelski Drzew, przed wydaniem decyzji, możliwości wypowiedzenia się co do całości uzupełnionego materiału dowodowego zgodnie z art. 10 § 1 KPA.

UZASADNIENIE

I. Ujawnienie gatunku objętego ochroną ścisłą

W dniu 25.08.2026 r. potwierdzono występowanie poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior* na terenie Parku Centralnego w Bydgoszczy. Oznaczenia gatunku dokonał: dr n.biologicznych Mariusz Simka.

Dokumentację stwierdzenia gatunku wraz z lokalizacją Stowarzyszenie przedkłada w załączeniu (załącznik nr 1).

Vertigo angustior jest gatunkiem objętym w Polsce **ochroną ścisłą**, wymienionym w załączniku nr 1, lp. 521, do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

W stosunku do tego gatunku zastosowanie znajdują w szczególności zakazy określone w § 6 ust. 1 rozporządzenia, w tym zakaz:

- umyślnego zabijania,
- umyślnego niszczenia form rozwojowych,
- **niszczenia siedlisk lub ostoi będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania.**

Nowo ujawniony gatunek nie został – według posiadanej przez Stowarzyszenie dokumentacji – wykazany w inwentaryzacji przyrodniczej stanowiącej podstawę wcześniejszych postępowań dotyczących inwestycji ani objęty decyzją derogacyjną RDOŚ dotyczącą chronionych gatunków zwierząt z dnia 21 października 2025 r.

Okoliczność ta ma zasadnicze znaczenie dla prawidłowego ustalenia aktualnego stanu faktycznego w niniejszym postępowaniu.

II. Bezpośredni związek olsz z projektowaną niecką basenu i łąką turzycową

Przedmiotowe olsze nie są przeznaczone do usunięcia z powodów związanych z ich stanem zdrowotnym lub zagrożeniem bezpieczeństwa. Przyczyną ich planowanego usunięcia jest **kolizja z projektowaną niecką zbiornika.**

Z dokumentacji inwestycji wynika, że obszar, na którym znajdują się olsze oraz przyległa łąka turzycowa, ma zostać zajęty przez projektowaną nieckę zbiornika. Realizacja tego elementu inwestycji oznacza zatem nie tylko usunięcie samego drzewa, ale również **całkowite przekształcenie i zniszczenie istniejącej łąki turzycowej, na której stwierdzono występowanie *Vertigo angustior*.**

Nie jest więc możliwe prawidłowe rozpoznanie wniosku o usunięcie przedmiotowych olszy, abstrahując od ich położenia względem projektowanego zbiornika oraz ujawnionego stanowiska gatunku chronionego.

Ustawodawca sam nakazuje uwzględnienie tego związku. Zgodnie z art. 83b ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy o ochronie przyrody wnioski o wydanie zezwolenia powinien zawierać m.in.

przyczynę zamierzonego usunięcia drzewa oraz rysunek, mapę albo projekt zagospodarowania wskazujący usytuowanie drzewa w stosunku do projektowanych obiektów budowlanych.

W niniejszej sprawie relacja ta przedstawia się następująco:

Olsze są przeznaczone do wycinki dlatego, że kolidują z projektowaną niecką → niecka ma zostać wykonana na istniejącej łące turzycowej → na tej łące stwierdzono gatunek objęty ochroną ścisłą, nieujęty w dotychczasowej dokumentacji i decyzjach derogacyjnych.

Okoliczności tych nie można oceniać oddzielnie.

III. Obowiązek ponownego zbadania sprawy w świetle art. 83c ustawy o ochronie przyrody

Zgodnie z art. 83c ust. 1 ustawy o ochronie przyrody organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu przed wydaniem zezwolenia dokonuje oględzin w zakresie występowania gatunków chronionych.

Art. 83c ust. 2 stanowi natomiast, że:

w przypadku stwierdzenia, że usunięcie drzewa lub krzewu spowoduje naruszenie zakazów w stosunku do gatunków chronionych, postępowanie zawiesza się do czasu przedłożenia zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do tych gatunków.

Ujawnienie *Vertigo angustior* już po dotychczasowych czynnościach dowodowych powoduje, że wcześniejsze oględziny oraz wcześniejsza dokumentacja przyrodnicza nie mogą być uznane za wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy bez przeprowadzenia dalszego postępowania wyjaśniającego.

Przepis art. 83c ust. 2 posługuje się sformułowaniem „postępowanie zawiesza się”, a zatem po ustaleniu, że usunięcie drzewa prowadzioby do naruszenia zakazów ochrony gatunkowej, zawieszenie postępowania nie ma charakteru uznaniowego.

Stowarzyszenie podkreśla przy tym, że nie domaga się od Marszałka Województwa zastępowania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w ocenie przesłanek wydania derogacji.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest natomiast ustalenie, **czy usunięcie drzewa może zostać zgodnie z prawem wykonane w istniejącym stanie faktycznym i czy nie spowoduje ono naruszenia zakazów odnoszących się do nowo stwierdzonego gatunku chronionego.** Jeżeli naruszenie takie zostanie stwierdzone, dalszy sposób postępowania określa wprost art. 83c ust. 2 ustawy.

IV. Znaczenie technologii prowadzenia wycinki

W przypadku poczwarówki zwężonej nie można ograniczyć analizy wyłącznie do samego pnia drzewa. Stwierdzony gatunek związany jest z siedliskiem występującym na poziomie gruntu i roślinności zielnej. Dlatego potencjalne naruszenie zakazów może wynikać nie tylko z przecięcia i obalenia pnia, ale również z czynności technicznie niezbędnych do wykonania wycinki.

Konieczne jest zatem ustalenie w szczególności:

- w jaki sposób pracownicy i sprzęt mają dotrzeć do drzew;
- czy sprzęt będzie poruszał się po łące turzycowej;
- w jakim kierunku zostaną obalone drzewa;
- gdzie nastąpi okrzesywanie i czasowe składowanie drewna;
- w jaki sposób drewno zostanie usunięte z terenu;
- czy planowane jest usunięcie, wyrwanie lub frezowanie karpy;
- jaka powierzchnia gruntu i roślinności zostanie faktycznie zajęta lub naruszona podczas prac.

Bez dokonania tych ustaleń nie sposób zgodnie z art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 KPA rozstrzygnąć, czy przesłanka z art. 83c ust. 2 ustawy o ochronie przyrody zachodzi. Planowane w przyszłości przekształcenie lub likwidacja łąki nie zwalnia organu z ustalenia skutków samego usunięcia drzew. Dla zastosowania art. 83c ust. 2 znaczenie ma bowiem to, czy czynności składające się na usunięcie drzewa, wykonywane w istniejącym wówczas stanie siedliska, spowodują naruszenie zakazów obowiązujących wobec poczwarówki zwężonej. Odmierna ocena byłaby możliwa dopiero w razie wykazania, że przed wykonaniem wycinki siedlisko przestanie istnieć zgodnie z prawem albo że konkretne czynności ingerujące w siedlisko zostały już objęte właściwym zezwoleniem na odstępstwo od zakazów gatunkowych.

V. Gatunek nie jest objęty wcześniejszą derogacją

Szczególne znaczenie ma fakt, że *Vertigo angustior* nie został wskazany w decyzjach derogacyjnych wydanych dotychczas dla inwestycji.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w oficjalnym komunikacie z dnia **2 czerwca 2026 r.**, odnoszącym się bezpośrednio do budowy kąpieliska w Parku Centralnym, wskazała, że inwestor uzyskał:

- decyzję z dnia 16 września 2025 r. dotyczącą chronionych gatunków roślin,
- decyzję z dnia 21 października 2025 r. dotyczącą chronionych gatunków zwierząt,

wydane na podstawie wniosków sporządzonych w oparciu o inwentaryzację przyrodniczą wykonaną na zlecenie inwestora.

RDOŚ jednocześnie jednoznacznie wskazał, że decyzje te obejmują **wyłącznie wskazane w nich zakazy oraz gatunki w określonych liczebnościach**, natomiast naruszenie zakazów wobec gatunków niewymienionych w decyzjach wymaga uzyskania nowej decyzji.

W konsekwencji dotychczasowe zezwolenia derogacyjne nie mogą być traktowane jako generalna zgoda na ingerowanie we wszystkie gatunki chronione występujące na terenie inwestycji.

Jeżeli zatem *Vertigo angustior* nie jest objęta decyzją z dnia 21 października 2025 r., nie istnieje obecnie zezwolenie, które samo przez się legalizowałoby naruszenie zakazów ochrony tego gatunku.

VI. Konieczność ustalenia zasięgu stanowiska, a nie tylko punktu znalezienia osobnika

Stowarzyszenie wskazuje, że dla rozstrzygnięcia sprawy nie jest wystarczające ustalenie wyłącznie współrzędnych miejsca, w którym odnaleziono określonego osobnika lub osobniki.

Przedmiotem ochrony jest także **siedlisko lub ostoja gatunku**.

Konieczne jest więc ustalenie przez osobę posiadającą wiedzę specjalistyczną (wiadomości specjalne):

- czy stwierdzenie *Vertigo angustior* świadczy o istnieniu w tym miejscu stanowiska/populacji;
- jaka powierzchnia łąki turzycowej jest przez gatunek zajmowana lub stanowi jego siedlisko;
- jaka jest relacja przestrzenna tego siedliska do olszy przeznaczonych do usunięcia;
- czy prace związane z wycinką wejdą w obszar siedliska.

Ma to szczególne znaczenie, ponieważ cała przedmiotowa łąka turzycowa ma według projektu zostać następnie zajęta przez nieckę basenu. Fakt ten wskazuje na potrzebę wyjątkowo dokładnego udokumentowania aktualnego stanu przyrodniczego terenu przed dokonaniem nieodwracalnych przekształceń.

VII. Obowiązki organu wynikające z Kodeksu postępowania administracyjnego

Zgodnie z art. 7 KPA organ ma obowiązek podejmować z urzędu lub na wniosek stron wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego.

Stosownie do art. 77 § 1 KPA organ jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

Zgodnie zaś z art. 78 § 1 KPA żądanie strony dotyczące przeprowadzenia dowodu należy uwzględnić, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy.

Nie może ulegać wątpliwości, że występowanie gatunku objętego ochroną ścisłą w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa objętego postępowaniem, na terenie przeznaczonym do całkowitego przekształcenia w ramach inwestycji będącej przyczyną wycinki, jest okolicznością istotną dla niniejszej sprawy.

Jednocześnie ustalenie zasięgu stanowiska *Vertigo angustior* oraz wpływu prac na ten gatunek wymaga wiadomości specjalnych, co uzasadnia przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego/specjalisty zgodnie z art. 84 § 1 KPA.

VIII. Konkluzja

Wobec ujawnienia nowego, niewykazanego wcześniej gatunku objętego ochroną ścisłą dalsze prowadzenie postępowania na podstawie dotychczasowego materiału dowodowego groziłoby wydaniem decyzji w oparciu o **nieaktualny i niepełny stan faktyczny**.

Szczególnego podkreślenia wymaga, że przedmiotowe olsze są usuwane właśnie w związku z lokalizacją projektowanej niecki basenu, zaś wykonanie tej niecki ma prowadzić do całkowitego zniszczenia łąki turzycowej, na której stwierdzono *Vertigo angustior*.

W tej sytuacji organ powinien przed wydaniem jakiegokolwiek rozstrzygnięcia:

1. ustalić rzeczywisty zasięg stanowiska i siedliska gatunku;
2. ustalić relację tego siedliska do olszy i obszaru wykonywania wycinki;
3. ustalić technologię i rzeczywisty zakres prac związanych z usunięciem drzewa;
4. ustalić, czy prace te naruszają zakazy ochrony gatunkowej;
5. ustalić, czy inwestor posiada aktualne zezwolenie derogacyjne obejmujące *Vertigo angustior*;
6. a w razie stwierdzenia przesłanek określonych w art. 83c ust. 2 ustawy o ochronie przyrody – **zawiesić postępowanie do czasu przedstawienia właściwego zezwolenia**.

W związku z powyższym Stowarzyszenie MODrzew - Monitoring Obywatelski Drzew podtrzymuje wszystkie wnioski zawarte na wstępie niniejszego pisma.

Jednocześnie Stowarzyszenie wnosi o zawiadomienie go o terminie każdych dalszych oględzin, dowodu z opinii biegłego lub innych czynności dowodowych, w których strona ma prawo uczestniczyć, oraz o umożliwienie wypowiedzenia się w trybie art. 10 § 1 KPA po uzupełnieniu materiału dowodowego, a przed wydaniem decyzji.

Stowarzyszenie wskazuje jednocześnie, że niniejsze pismo stanowi kolejne, lecz nie ostatnie stanowisko składane przez Stowarzyszenie w toku postępowań dotyczących planowanego usunięcia drzew, a dalsze pisma będą składane w miarę analizy akt spraw i pojawiania się kolejnych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia

Za Stowarzyszenie MODrzew – Monitoring Obywatelski Drzew

Członkinie zarządu zgodnie z reprezentacją stowarzyszenia

Załączniki:

1. Pismo z dnia 27 sierpnia 2026 r.